

TIEDOTE KASVATTAJILLE CHILDGAZE

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
16.4.2026

KASVATUSTIETEIDEN LAITOS

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

1. Pyyntö osallistua tutkimukseen

Sinua pyydetään mukaan tutkimukseen **ChildGaze - Lasten katsekäyttäytyminen leikki-ilanteissa**, jonka tarkoituksena on tutkia pienten lasten katsetta erilaisissa leikki-ilanteissa. Tavoitteena on tuottaa tietoa

- lasten katseen jakautumisesta ja huomion kohdistumisesta toisiin lapsiin, aikuiseen, esineisiin ja muihin elementteihin leikki-ilanteessa
- aikuisen ja lapsen vastavuoroisesta katseesta
- silmänliikettä mittaavien silmänliikelasien tutkimuskäytöstä pienten lasten kanssa

Tutkimus on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa leikki-ilanteet toteutettiin Jyväskylän yliopistolla Opinkivi-rakennuksen lapsiryhmätiloissa (JYU Child and Family lab). **Nyt toisessa vaiheessa vastaavat leikki-ilanteet toteutetaan neljässä päiväkodissa.** Sinut ja sama lapsiryhmä kutsutaan leikki-ilanteeseen kaksi kertaa (mahdollisesti 1-2 lisäkertaa, mikäli aineistonkeruussa on teknisiä ongelmia).

Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja mitä siihen osallistuminen sinun kannaltasi tarkoittaa. Tietosuojailmoituksessa kerrotaan henkilötietojen käsittelystä. Sinut kutsutaan mukaan tutkimukseen, koska työskentelet ryhmässä, jossa on tutkimuksen ensimmäiseen vaiheeseen osallistunut 3–5-vuotias lapsi. Ensimmäiseen vaiheeseen osallistui neljä lasta ja nämä lapset rekrytoidaan myös toiseen vaiheeseen. Lisäksi mukaan kutsutaan päiväkotiryhmistä lapsia siten, että kaikkiaan tutkimukseen osallistuu noin 16 lasta sekä neljä varhaiskasvatuksen ammattilaista neljästä eri päiväkodista.

Lähestymme toisessa vaiheessa ensin päiväkoteja, joissa joku lapsista on jo kokeillut silmänliikelaseja. Mikäli päiväkoti tai lapsiryhmä kieltäytyy osallistumasta, rekrytoimme silloin muita ryhmiä, joissa on samanikäisiä lapsia (3-5 vuotiaita).

Tutkimukseen osallistuvien lasten huoltajilta pyydetään erikseen suostumus lapsen osallistumiselle. Tutkimukseen osallistuminen edellyttää myös, että lapset itse kokevat osallistumisen mukavaksi.

Tämä on yksittäinen tutkimus, eikä sinuun oteta myöhemmin uudestaan yhteyttä tämän tutkimuksen osalta.

2. Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen, keskeyttää osallistumisen tai peruuttaa jo antamasi suostumuksen syytä ilmoittamatta milloin tahansa tutkimuksen aikana. Voit myös kieltäytyä jostain tietystä osasta tutkimuksen aikana, vaikka olisitkin jo antanut suostumuksen tutkimukseen. Tästä ei aiheudu sinulle kielteisiä seurauksia. Keskeyttäessäsi tutkimukseen osallistumisesi tai peruuttaessasi antamasi suostumuksen, sinusta siihen mennessä kerättyjä henkilötietoja ja muita tietoja käytetään osana tutkimusaineistoa, kun se on välttämätöntä tutkimustulosten varmistamiseksi.

3. Tutkimuksen kulku

ChildGaze tutkimuksen aineistonkeruu toteutetaan vuosina 2026–2027.

Tutkimuksen toteutus kohdaltasi

- Neljästä päiväkodista rekrytoidaan sekä kasvattajia, että tutkittavia lapsia noin neljän hengen pienryhmiksi videoitavaan leikkutilanteeseen. Lähestymme ensin päiväkoteja ja ryhmiä, joissa on lapsi, joka on jo kokeillut silmänliikelaseja.
- Leikkutilanne kestää noin tunnin (esittäytyminen ja valmistelu, leikki max 10-15min, lasten haastattelu), ja leikkutilanne toistetaan samalla pienryhmällä kaksi kertaa noin 2–4 viikon välein. Toteutamme mahdollisesti 1-2 lisäkertaa, mikäli aineistonkeruussa on teknisiä ongelmia. Aineistonkeruun kesto kokonaisuudessaan leikkutilanteissa on noin 2 tuntia.
- Toivomme tukeasi siinä, kun järjestämme leikkiä varten leikkiryhmän ja tilan, jossa on leluja ja tietty esimerkiksi matolla rajattu alue. Lapset kutsutaan rakenteluleikkiin. Lapsille esitellään silmänliikettä (kesto ja kohdetta) mittaavat lasit. Lasit tarjotaan kahdelle lapselle. Lapsille annetaan kevyet reput, joissa virtalähteenä toimivat matkapuhelimet ovat kuvauksen ajan. Tämä tilanne toistuu kaksi kertaa, lisäksi mahdollisesti 1-2 kertaa mikäli teknisiä ongelmia ilmenee. Toivomme että ohjaat lapsia tilanteessa ryhmänne sääntöjen mukaisesti, mutta ensisijaisesti lapset saavat leikkiä tilanteessa keskenään.
- Toivomme, että myös sinulla olisi käytössä silmänliikelasit (kuvassa) leikkutilanteissa. Silmänliikelasien käyttö vastaa silmälasien pitämistä. Omien silmälasien käyttö ei estä

Kuva: www.tobii.com

silmänliikelasien käyttöä. Silmänliikekamera tallentaa kaiken ja ne paikalla olijat, joihin katse kääntyy. Videolle tallennetaan myös ääntä.

- Sinua haastatellaan aina tilanteiden jälkeen, sopimuksen mukaan, mutta viimeistään viikon sisällä leikkitalanteiden kuvauksesta. Haastatteluissa näytetään silmänliikeaineistoa ja pyydetään sinua kertomaan huomioita vuorovaikutustilanteesta ja katseesta.
- Leikkitalanteesta nauhoitetaan myös yleinen video ja kirjoitetaan muistiinpanoja.
- Lasten kanssa toteutetaan ikätasoinen videoitu ryhmähaastattelu leikkitalanteen jälkeen. Haastattelussa lasten pyydetään kertovan muun muassa leikistä ja kokemuksistaan lasien kanssa. Haastattelu videoidaan.

4. Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat hyödyt

Osallistumalla tähän tutkimukseen sinä ja päiväkotinne on mukana tuottamassa tärkeää uutta tietoa lasten katseen kohdistumisesta leikkitalanteissa sekä myös silmänliikekameroiden käytöstä tutkimuksessa. Silmänliikettä mittaavilla kameroilla on tehty vielä vähän tutkimusta luonnollisissa tilanteissa. Tässä tutkimuksessa ainutlaatuista on, että lapset ovat vasta 3–5-vuotiaita.

5. Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat riskit, haitat ja epämukavuudet sekä niihin varautuminen

Tutkimus toteutetaan päiväkodissa osana päiväkotipäivää järjestämällä leikkitalanne noin tunnin jaksoissa kaksi kertaa (lisäksi mahdollisesti 1-2 kertaa mikäli teknisiä ongelmia ilmenee). Lisäksi kutsumme sinut haastatteluihin (kesto noin 30min- 1 h/ kerta) aina videointien jälkeen (viimeistään noin viikon sisällä videoinnista). Kaikkiaan aineistonkeruu kestää kohdaltasi noin 3-4 tuntia. Tutkimukseen osallistumisesta ei aiheudu sinulle selkeitä riskejä tai haittoja pois lukien tämä ajanmenetys.

6. Tutkittavien vakuutusurva

Jyväskylän yliopiston tutkimuksiin osallistuvat tutkittavat on vakuutettu tutkimuksen ajan ulkoisen syyn aiheuttamien tapaturmien, vahinkojen ja vammojen varalta. Tapaturmavakuutus on voimassa tutkimuksissa ja niihin välittömästi liittyvillä matkoilla.

7. Osallistumispalkinnot ja matkakustannusten korvaukset tutkittaville

Tutkimukseen osallistumisesta ei anneta palkintoa eikä mahdollisia matkakustannuksia korvata.

8. Tutkimuksen rahoitus

Tutkimuksessa ei ole tällä hetkellä Jyväskylän yliopiston ulkopuolista rahoitusta. Rahoitusta haetaan, mutta mahdollinen rahoittaja ei vaikuta tietojen keruuseen ja analysointiin, julkaisupäätöksiin tai käsikirjoitusten valmisteluun.

9. Sidonnaisuudet

Tutkimuksella tai tutkijoilla ei ole sellaisia sidonnaisuuksia, jotka voisivat vaikuttaa tutkimuksen riippumattomuuteen.

10. Tutkimustulokset ja niistä tiedottaminen

Tutkimuksesta tiedotetaan Jyväskylän yliopiston ja tutkimushankkeen verkkosivuilla. Tutkimuksesta valmistuu tieteellisiä ja yleistajuisia julkaisuja, opinnäytetöitä sekä konferenssi- ja seminaariesityksiä. Tuloksia pyritään levittämään varhaiskasvatuksen käytäntöjen sekä varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämiseksi. Kaikki raportointi ja tiedottaminen toteutetaan siten, että ulkopuoliset eivät pysty tunnistamaan tutkittavia tutkimustuloksista tai julkaisuista.

11. Tutkimusaineiston käyttö tutkimuksen päätyttyä

Tutkimuksen päätyttyä ja tulosten varmentamiseen tarvittun ajan jälkeen tutkimusaineisto arkistoidaan sisältäen henkilötietoja. Tarkemmat tiedot löytyvät tietosuojailmoituksesta.

12. Lisätietoja antaa

Professori Niina Rutanen, tutkimuksen johtaja, +358408054654, niina.a.rutanen@jyu.fi
Tutkija Saswati Chaudhuri, saswati.s.chaudhuri@jyu.fi